

Centra uměleckých aktivit Hradec Králové

HARMONOGRAM

2022

Galerie GzG, Hradec Králové, Tomkova
139/22

Výstavní program na rok 2022

Z dohledu / světy na okraji

Out of sight / worlds on the fringe

Umělci / Artists:

Sead Kazanxhiu, Natálie Kubíková
Selma Selman

1. Romští umělci

Název: Z dohledu / světy na okraji

Umělci/kyně: Sead Kazanxhiu, Selma Selman, Natálie Kubíková

Kurátorka: Tamara Moyzes

Během pandemie covidu-19, jsme byli svědkem obviňování marginalizovaných skupin z šíření nákazy, zejména lidí jiné barvy pleti, minoritní sexuální orientace či genderové identity, osob se statutem imigranta

či bez státní příslušnosti, a chudých lidí. Jejich veřejná ostrakizace vedla k eskalaci diskriminace a aplikaci selektivních opatření, čímž byla významně dotčena jejich lidská a občanská práva. V Evropském kontextu byli jako hrozba pro veřejné zdraví označeni Romové. Interpretace pandemie jako události bezprecedentního rozsahu a významu podporuje vnímání současnosti jako výjimečného stavu, dějinného zlomu. Tento diskurz tak legitimizuje radikalizaci postojů vůči marginalizovaným skupinám a otvírá prostor pro zneužívání pravomocí v rámci provádění mimořádných opatření. Tato populistická instrumentalizace strachu není novodobým fenoménem. Vznik či šíření epidemie bývalo často spojováno s "cizorodými" nebo odlišnými skupinami a Romové a Židé jako původem neevropská etnika se stávali opakovaně obětními beránky. Nicméně, co odlišuje současný anti-cikanismus od jiných forem rasismu v Evropě je jeho institucionalizace.

Tendence vládnoucích tříd vymezovat, rozčleňovat a přetvářet fyzické prostředí a sociální prostor pomocí materiálních a symbolických prostředků za účelem regulace pohybu lidí, toku zdrojů, zboží, služeb, a vztahů mezi jednotlivými subjekty je historická konstanta. Co je proměnlivé, je ideologický základ, na jehož základě se kategorizuje a člení, a účely těchto strategií.

Dichotomie mezi Východem/Západem, centrem/periférií, městem/venkovem, mladými/starými, ne/přáteli lidu ... jsou opakujícími se motivy v politickém diskurzu různých minulých i současných režimů. Tyto sociálně konstruované hranice a kategorie, ale zároveň formují naši realitu. Evropocentrismus a rasismus 19. století, rozlišující mezi civilizovanými a necivilizovanými společnostmi, legitimizoval evropský kolonialismus, který začal socio-ekonomicky polarizovat globální Sever a Jih. Tato hranice nerovnosti je udržována mezinárodní dělbu práce, na které se podílí nadnárodní společnosti. Státy i korporace využívají v rámci vládnutí/řízení i kategorizaci a hierarchizaci, na jejichž základě přidělují všemu, co spadá do jejich sféry, místo, roli, význam, hodnotu. Skupiny a populace, které nesplňují specifická kritéria, jsou marginalizovány, vykořisťovány a vytlačovány na okraj společnosti, na periferii světa.

Výstava nazvaná Z dohledu / světy na okraji reaguje na etnizaci pandemie v Česku a Evropě, nicméně konceptuálním rámcem výstavy je univerzálnější téma hranic, inkluze, vyloučení jako univerzální vzorec vlastní všem lidským společenstvím, a tudíž faktor determinující lidskou sociabilitu. Tímto obecnějším zaměřením se vyjadřuje k sociální diferenciaci jako politické strategii, a odkazuje tak k tíživé situaci lidí žijících na okraji v současnosti i minulosti.

Selma Selman toto téma pojednává v rámci globálních dějin lidstva, kdy se zamýšlí nad místem člověka v přírodě a povahou našeho bytí ve světě. Dílo Seada Kazanxhiu je výpovědí o sociálním rozkolu ve společnosti a křehkosti lidských vztahů jako inherentních rysech lidského společenství. Jedině dílo Natálie Kubíkové reaguje přímo na radikalizaci diskriminační politiky vůči Romům v České a Slovenské republice a poukazuje na katastrofické dopady dlouhodobé strukturální nerovnosti, institucionálního rasismu a populistického anti-cikanismu v kontextu globální zdravotní krize.

2. Feministické umění

Název: Before or after

Umělkyně: Anetta Mona Chisa a Lucia Tkáčová

Kurátorka: Tamara Moyzes

Anetta Mona Chisa & Lucia Tkáčová

BEFORE
↑ OR ↓
AFTER

Slova jsou síla. Mohou být konstruktivní nebo destruktivní. Diktují, jak čteme naši minulost, jak vnímáme současnost a jak si představujeme naši budoucnost. Slova vytvářejí filtry, pomocí kterých vidíme svět kolem nás. Obsahují zbraně na protest proti statu quo a pro žádání změny. Jsou to zárodky, ze kterých vyrůstají myšlenky, víra, přesvědčení, solidarita, vzpoura, nenávisť nebo láska. Mají schopnost pomáhat, uzdravovat, bránit, zraňovat, obtěžovat, hypnotizovat, humanizovat, ctít, děsit, ponižovat a pokořovat.

Jedno konkrétní slovo je ústředním tématem projektu s názvem „Před nebo po“ (Before or After). Je to spojení „nebo“. Toto slovo se používá k propojení alternativ: jedná se o gramatickou zkratku, která označuje, že může nastat jeden nebo více případů, které spojuje. Politika tohoto slova je však velmi složitá. Je to symbol ničící přesnost a může naznačovat inkluzivní nebo exkluzivní přístup. Toto obojaké jazykové zařízení implikuje šedou oblast jazyka, otevírá pole neurčitosti. Může vést ke zmatku, nejednoznačnosti, kognitivní disonanci, tvrzením vedoucím k nulitě, neklasifikovatelným požadavkům, nebo tvrzením, která nejsou ani pro, ani proti.

Slogany z feministických protestů jsou kolážovou intervencí nahrazeny novými, které zdánlivě podkopávají odhodlání dokumentovaného disentu. „Left or right“, „magic or logic“, „yesterday or tomorrow“, „cool or hot“, „kiss or kick“ atd. jsou rozpory, které z protestu odebírají jakoukoli programovou logiku. Slogan obvykle zahrnuje frustrace a požadavky věci, která je destilovaná na několik slov, a je navržen tak, aby vytvořil přívrženství a vytvořil energii. Poetická slovní hříčka ve sloganu je často ústřední, přičemž opakování, rým a paralelismus mají všechny role. Tvrzení nových sloganů koketují s rétorickou povahou sloganů protestů, s jejich libostí, stručností, nápadnými formulacemi, jasným a výstižným obsahem. Zavádějí však radikální rozkol, disjunkci mezi významem, poselstvím, logikou, pravdou, tak aby se manifestační volání staly jakýmsi zamyšlením nad textovým tajemstvím, které se staví proti všem formám doktrinálního stoupenství. „Před nebo po“ je experiment s aktualizací konkrétního historického fenoménu: feministické protesty a osvobození žen od „pro nebo proti“. Ženy ve fotkách-kolážích odvážně projevují svou zdrženlivost a váhání jako nový druh protestu — protest, který již neusiluje jenom o práva žen v mužském světě, ale mění pravidla hry a smysl protestu úplně. Přesvědčení, s nímž ženy na obrázcích drží prapory jejich nerozhodnosti, nejistoty a pochybností, nutí člověka myslet na dialektickou povahu protestů a na skutečnou podvrtnost ve zdánlivém nedostatku politického programu.

Anetta Mona Chişa a Lucia Tkáčová spolupracují od roku 2000. Jádrem jejich spolupráce je jejich snaha najít způsob, jak sladit politickou s estetickou platností umění. Bojana Pejić píše, že jejich praxe, která je „tak vizuální jako i teoretická, nespočívá v utopickém snu o spojení života a umění, ale otevírá možnost uvažovat o umění i životě jinak. Pracujíc proti našemu postpolitickému a postfeministickému světu vyjadřují svůj feministický skepticismus narušující povrch současnosti, odhalujíc v jeho hloubce působení kapitalistické moci, zpochybňují jeho účinky na uměleckou tvorbu a společnost, jak ji známe.“ (Pejić, 2019)

Mezi jejich nedávné výstavy patří *Floating Utopias*, Lunds konsthall, Lund, 2020; *Gegenwarten | Presences*, city of Chemnitz, 2020; *Relational Economies: Labor over Capital*, The 8th Floor, New York, 2019; *The Influencing Machine*, galerie Nicodim, Bukurešť (2019); *a chaotiC MutaTion*, a cAnvas Leak, Sandwich Gallery, Bukurešť, 2018 (sólo); *Multilogues on the Now: On Health, Work and Emotions*, Display, Praha (2018); *a no, VoLcanic attach*, a hiT, a Muse, Museumcultuur Strombeek / Gent, 2018 (sólo); *How Long Is Now ?*, KINDL, Berlin (2016); *ah, souL in A coMa, aCt naive, atTack*, GAK, Bremen, 2015 (sólo). Žijí a pracují v Praze a Vyšech nedaleko Banské Štiavnice, SK. www.chitka.info

8.6. - 31.7 2022

3. Palestinské ženské umění

Název: Heels Field / Pole podpatků

Umělkyně: Hannan Abu-Hussein

Kurátorka: Tamara Moyzes

Abu-Hussein se ve svých dílech inspirovala vlastními životními zkušenostmi ženy žijící v arabské segregované společnosti v Izraeli. Pomocí umění zkoumá témata týkající se postavení žen a způsobu jejich fungování v patriarchální společnosti, jako jsou „vyloučení žen“, „násilí“, „čest rodiny“ v arabské společnosti a myšlenka a funkce významu „domova“. Koncepty, které jsou prezentovány formou instalací, jejichž tvar a velikost se liší podle daného výstavního prostoru. V rámci ocenění pro mladé umělce ministerstva školství ji popsali jako „vědomou a nekompromisní umělkyni, která používá nabitá obrazná pojmenování, která se dotýkají specifických charakteristik zabývajících se postavením žen v arabské kultuře.“

Hannan Abu-Hussein se narodila v roce 1972 v izraelském městě Umm el-Fahem, žije a pracuje v Jeruzalémě. Abu-Hussein získala titul bakaláře výtvarných umění na jeruzalémské akademii Bezalel. Vystudovala management vzdělávacích a uměleckých institucí na univerzitě v Tel Avivu a postgraduální diplom na Katedře keramiky na akademii Bezalel.

5.8. - 31.10 2022

4. Romsky queer umělec

Název: Error II

Umělec: Robert Gabriš

Kurátorka: Tamara Moyzes

Robert Gabris je slovenský umělec, usazený ve Vídni. Přináší do českého prostoru společenské téma romské komunity. Na výstavě “ERROR II” představí druhou část rozsáhlého projektu, který se týká lidí prožívajících svou queer tělesnost. První část vystavil na výstavě laureátů Ceny Jindřicha Chalupického v Brně 2021. Multidisciplinární platforma Error tematizuje marginalizované jedince, propojuje je navzájem a má ambici vytvořit pro ně bezpečný prostor.

Robert Gabris se ve své tvorbě s citlivostí i angažovaným postojem zajímá o vyloučené skupiny nebo queer tělesnost v konfrontaci s normami a hranicemi většinové společnosti. Prostřednictvím tradičních médií, jako je kresba s přesahy do performance nebo instalace se zabývá spletností vlastních identit – sexuální, geografické i národní.

Robert Gabris (1986, Hnúšťa, SK) vystudoval scénografii na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě a v magisterském studiu pokračoval na Akademii výtvarných umění ve Vídni. Pracuje s kresbou, která mnohdy přesahuje do instalace a performance. V jeho převážně autobiografické práci se často objevuje téma politiky identit. Zajímá se o vyloučené skupiny nebo queer tělesnost v konfrontaci s normami a hranicemi většinové společnosti. Experimentální kresba je pro něj formou rezistence vůči rasismu nebo různým formám (sociálního) vyloučení. Gabris svou práci představil především ve středoevropském kontextu,

5. Thajské umění

Název: Mýtus o modernitě v Asii

Umělec: Chulayarnnona Siripola

Kurátorka: Keiko Sei

V Asii často existuje obrovský rozdíl mezi hypermoderním povrchem městské krajiny a nesmírně zaostalým myšlením lidí, což se často odráží v chaotické politice. Kurátorka tento aspekt Asie zkoumá již řadu let a díky tomu si uvědomila, že v poslední době stále více mladých městských obyvatel tento fenomén vnímá a vyjadřují svou frustraci různými formami. Na umělecké scéně bere thajský umělec Chulayarnnon Siripol tento problém explicitněji a rozsáhleji než jiní umělci v regionu. Siripolovy práce často kontrastují moderní architekturu a zaostalé chování lidí, a to od videoartů/krátkých filmových děl s názvem „Mýtus moderny“, „Hua Lam-Pong“ až k celovečernímu filmu „Deset let Thajska“ (epizoda „Planetárium“). Aby se Asie stala skutečně demokratickou, v západním smyslu, musíme pochopit myšlení lidí, kteří tomu brání, a kultura je rozhodně tou platformou, kde můžeme nad touto otázkou přemýšlet a diskutovat o ní. Siripolovy umělecké filmy jistě inspirují k diskusi o otázkách jako je urbanita, modernita, demokracie, východ a západ, budoucí geopolitika atd.

Navrhovaná výstavní struktura:

- Hlavními uměleckými díly budou filmy, které budou promítány jako jednokanálová projekce, jakožto i jednoduché video instalace. Filmy mohou být zobrazeny ve smyčce, ale musí být provedeny speciální projekční dny.

- Diskusní aktivita je pro tento projekt zásadní, a proto je žádoucí přítomnost umělce i kurátora.

<http://chulayarnnon.com>

GHOST ORB

9 MONTHS SELF-PORTRAIT

CHULAYARNNON

KARAOKE: THINK KINDLY

A BRIEF HISTORY OF MEMORY

PLANKING